

יום ראשון, ד' באייר, 12 במאי 2024

לקראת יום העצמאות ה-76 למדינה, ברקע מלחמת 'חרבות ברזל' נשיא המדינה ושר המשפטים במתווה חנינות מיוחד לתורמים תרומה משמעותית לביטחון המדינה

**השימוש בסמכות החנינה יהיה רחב מן הרגיל, וינתן משקל מיוחד
למאפיינים ולנסיבות אישיות ומשפחתיות, וכן לתהליכי טיפול ושיקום. כמו כן
ינתן במתווה דגש משמעותי למי שתרום או תורם בהווה לביטחון המדינה
ולחוסנה, בפרט במסגרת מלחמת חרבות ברזל**

על רקע מלחמת חרבות ברזל, ולקראת יום העצמאות ה-76 למדינת ישראל, החליטו נשיא המדינה יצחק הרצוג ושר המשפטים יריב לוין, לצאת במתווה חנינות מיוחד אשר בבסיסו הכרה בקשיים עימם מתמודדים אזרחי ישראל בתקופה זו. המתווה הוא תוצר של עבודת מטה משותפת של הדרגים המקצועיים בבית הנשיא ובמחלקת חנינות במשרד המשפטים, והוא נקבע לאחר התייעצות עם גורמי מקצוע במשרדי הממשלה ובגופי ביטחון רלוונטיים.

בדומה לחנינות שניתנו בעבר על רקע מלחמות ישראל ואירועים לאומיים, סברו נשיא המדינה ושר המשפטים כי ימים קשים אלה, כמותם ישראל לא ידעה, מצדיקים ואף מחייבים הפעלת סמכות החנינה בצורה נרחבת, אך לא גורפת. זאת, מתוך רצון להציע הקלה מסוימת לאזרחי ישראל המתמודדים מזה חודשים ארוכים עם אתגרים משמעותיים, כמו גם מתוך הכרח בצמצום פערים חברתיים והתחשבות במאפיינים המפורטים במתווה.

במסגרת המתווה המיוחד, הפעלת סמכות החנינה תחול במספר תחומים

- מתן חנינות למחיקת מרשם פלילי בהיקף רחב יותר, לחיילי מילואים ששרתו פרק זמן משמעותי במילואים במלחמת חרבות ברזל.
- המשך המתווים המיוחדים להקלה בקנסות שנועדו בין היתר ללוחמים בסדיר ובמילואים בצה"ל ובכוחות הבטחון, משפחות שכולות ומשפחות החטופים, וכן עבור משפחות מפונים ומי שביתם נפגע במלחמה - אשר נקלעו למצוקה כלכלית בשל המלחמה. גם המתווה הנוגע לקנסות בגין עבירות תכנון ובנייה, בתנאים שנקבעו במסגרתו, עדיין תקף.
- יישקל מתן הקלה בעונש מאסר לאסירים בעלי מאפיינים שונים כמו קרבה לחלל, נפגעי פעולות איבה, חטופים או מאפיינים נוספים שיפורטו בהמשך, זאת כאשר האסירים ריצו לפחות מחצית מתקופת מאסרם. כמו כן יישקלו הקלות בעונשי מאסר, כאשר מדובר במאסרים קצרים, ובאסירים שריצו לפחות שליש ממאסרם.

בית הנשיא
رئاسة الرئيس
OFFICE OF THE PRESIDENT

4. ככל שיוחלט על מתן חנינה בדרך של קיצור תקופת המאסר, האסיר יוכל להגיע לדיון לפני ועדת השחרורים במועד מוקדם יותר, והוועדה תחליט אם לשחרר אותו כאסיר ברשיון, בשחרור על תנאי.

5. הארכה ותיקוף מדיניות מתווה החנינות לשנת ה-75 של מדינת ישראל תוך דגש על בקשות חנינה של מערכת הביטחון, הלומי קרב ונכי צה"ל.

המתווה יחול במשך שנת ה-76 למדינת ישראל.

יודגש, כי חנינות יינתנו רק לאחר הגשת בקשות חנינה ושקילת כל מקרה גופו ולאחר קבלת חוות דעת של הגורמים המוסמכים, והפעלת שיקול הדעת של נשיא המדינה לברר כל תיק ותיק כמקובל. זאת, על מנת להבטיח כי החנינות שיינתנו במסגרת המתווה המיוחד אינן מסכנות את הציבור, ואינן פוגעות באכיפת החוק. עוד יודגש, כי מתווה חנינות מיוחד זה אינו מונע הגשת בקשת חנינה על ידי כל אדם, במסגרת סמכות החנינה הנתונה לנשיא המדינה, וכמובן כפוף לסדרי העדיפויות של הנשיא כמפורט באתר בית הנשיא.

הבקשות ייבחנו על ידי מחלקת חנינות במשרד המשפטים, אשר תגבש בעניין חוות דעת שיועברו להמלצת שר המשפטים ולאחר מכן לבחינה במחלקת החנינות בבית הנשיא ולנשיא המדינה.

כידוע מדיניות הנשיא בתחום סמכות החנינה, נתונים מספריים אודות ההחלטות שניתנו על ידי הנשיא והמאפיינים העיקריים להחלטותיו מתפרסמים באופן תקופתי באתר בית הנשיא, במסגרת מדיניות השקיפות עליה הכריז הנשיא, בסמוך לאחר כניסתו לתפקידו.

נשיא המדינה יצחק הרצוג: "בקרב נציין את יום העצמאות ה-76 למדינת ישראל, והשנה תחושת הערבות ההדדית והאמונה בצדקת הדרך מלוות ברגשות כאב עזים ומטלטלים, ובנחישות בלתי נגמרת להשבת החטופות והחטופים לביתם.

המציאות שינתה את פניה בשבעה באוקטובר, ואזרחי ישראל מתמודדים מזה חודשים ארוכים עם אתגרים משמעותיים. ובשעה שבה החברה הישראלית התגלתה במלוא עוצמתה, עלינו לזכור את אלו שנרתמו ועודם נרתמים למען ביטחון העם והמדינה.

מוסד החנינה היווה מאז ומעולם דרך לשקף את ערכי החברה וצרכיה, ולנהוג לפני משורת הדין, באופן חוץ-משפטי, עם אלה הזקוקים לכך. ולכן השנה, השימוש בסמכות החנינה יהיה רחב מן הרגיל, ונשיט בו יד תומכת עבור אלה שתרמו תרומה משמעותית לביטחון המדינה.

זוהי דרך נוספת להפיח תקווה ורוח בעמנו, זוהי דרך נוספת של המדינה ומוסדותיה לשקף את ערכי החברה ולתמוך באלה הזקוקים לכך."

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים, יריב לוין: "דווקא בימים הקשים האלה, אותם חווה מדינת ישראל מאז הטבח הנורא שאירע ב-7 באוקטובר, התאחד עם ישראל ללחימה באויבנו, לעזרה הדדית ולתמיכה, ובכך התגלה במלוא תפארתו. מתווה החנינות המעודכן, המפורסם לקראת יום העצמאות ה-76, מהווה

בית הנשיא
رئاسة الرئيس
OFFICE OF THE PRESIDENT

היבט נוסף לאחדות ולערבות הדדית, שנדרשת תמיד, וביתר שאת בעת הזו. המתווה שם דגש מיוחד על אנשי המילואים, שנושאים בנטל הגדול של הגנת המדינה, ביתר שאת מאז פרוץ המלחמה.

זו הוקרת תודה לאלו שעזבו את חייהם והשאירו מאחור את משפחתם, בדרך לחזית בה הם מגינים על המדינה. זו הוקרה נוספת לאלו שתרמו ותורמים תרומה משמעותית לביטחון המדינה, בפרט במסגרת המלחמה.

בנוסף, יסייע מתווה החנינות לאזרחי המדינה שחווים קשיים בתקופה זו, והוא יסייע גם בצמצום פערים חברתיים. אני מבקש להודות לכב' נשיא המדינה יצחק הרצוג ולצוותו, למחלקת החנינות במשרד המשפטים בראשות עו"ד לימור גולדנברג חדד ולכל השותפים במלאכה חשובה זו. זוהי עת חסד ועת רחמים. יישר כוח לעוסקים במלאכה."

פירוט מדיניות מתווה החנינות המיוחד

מחיקת רישום פלילי לחיילי המילואים

בוצע מהלך לביסוס מנגנון ייעודי בשיתוף בית הנשיא, מחלקת החנינות במשרד המשפטים וצה"ל, בהובלת חיל החינוך והנוער, במטרה לבחון בקשות למחיקת רישום פלילי בהיקף רחב יותר לחיילי מילואים ששרתו פרק זמן משמעותי במילואים במלחמת חרבות ברזל. זאת, מתוך הוקרה והערכה עמוקה לחיילי מערך המילואים בצבא הגנה לישראל שהתייצבו לשירות מילואים במלחמת חרבות ברזל ובכלל, ולבני משפחותיהם. הוחלט להיעזר במודל הקיים בוועדת קצין חינוך ראשי (קח"ר), הפועלת בשגרה לדיון בעניין מחיקת רישום פלילי של חיילים סדירים, כך שיחול במודל מקביל גם על משרתי המילואים.

בקשתו של חייל מילואים תובא לדיון בפני הוועדה, רק אם מתקיימים בעניינו כל התנאים הבאים:

1. החייל שירת בשירות מילואים פעיל במשך 90 ימים לפחות באופן מצטבר מאז יום 7 באוקטובר 2023 או לחילופין שירת בשירות מילואים פעיל במשך 120 ימים לפחות, בשלוש השנים שקדמו לשנה הקלנדרית בה הוגשה בקשתו.
2. לחייל רישום פלילי בגין עבירות שעבר באזרחות, לאחר שחרורו משירות חובה בצה"ל. הוועדה לא תדון בחיילים בעלי רישום פלילי עקב הרשעות צבאיות.
3. חלפו לפחות שלוש שנים מהמועד בו ניתן פסק דין חלוט בעניינו של החייל.
4. לא הוטל על החייל עונש מאסר של יותר מ-18 חודשים, וחלפו לפחות חמש שנים מאז שריצה עונש מאסר, אם הוטל עליו.
5. לא קיים בעניינו של החייל עונש מאסר על תנאי בתוקף, או עונש של פסילת רשיון נהיגה בתוקף.
6. אין בעניינו של החייל תיקים הממתינים לבירור דין (מב"ד), הפתוחים מחמש השנים שקדמו לשנה הקלנדרית שבה הוגשה בקשתו, ולא מתנהל בעניינו הליך פלילי שעודנו תלוי ועומד.

בית הנשיא
رئاسة الرئيس
OFFICE OF THE PRESIDENT

7. בנוסף, הוועדה לא תדון בעניינו של חייל, שהורשע בעבירות הבאות: עבירות נגד בטחון המדינה, עבירות המתה, עבירות אלימות חמורה, עבירות מין, עבירות שבוצעו כלפי קטין או בן משפחה וככלל גם עבירות תעבורה. למרות האמור לעיל, יו"ר הוועדה מוסמך להורות כי הוועדה תדון בחייל שאינו עונה על התנאים שפורטו, בנסיבות מיוחדות שמצדיקות זאת. כמו כן, ככל שבקשתו של החייל עוסקת בעבירות פליליות הנובעות מהצורך להסיר מחדל או להשיב מצב לקדמותו (כדוגמת עבירות מיסים, עבירות תכנון ובניה) יהיה עליו להגיש לוועדה אסמכתאות רשמיות המעידות על כך שהמחדל הוסר או שהמצב הושב לקדמותו.

ביחס לכל בקשה, יבדקו לצד תנאים אלו: חומרת העבירה ונסיבותיה, משך הזמן שחלף מאז ההרשעה ומאז ביצוע העבירה, עבריינות חוזרת, חרטה ולקיחת אחריות, תהליכי טיפול ושיקום, עמדת נפגעי העבירה במקרים המתאימים, אופי שירות המילואים של החייל ועוד, הכול כמקובל בטיפול בבקשות למחיקת רישום פלילי מסוג זה ובהתאם למדיניות נשיא המדינה כפי שהיא מפורטת באתר בית הנשיא.

הגשת בקשות למחיקת מרשם פלילי לפי המתווה המתואר אינה מוגבלת בזמן בשלב זה. הבקשות יוגשו לכתובת מייל ייעודית rishumpmiluim@gmail.com, באמצעות טופס ייעודי שיפורסם על ידי צה"ל.

הארכה ותיקוף של מדיניות שנת 75 למדינה

לנוכח המלחמה והשפעותיה, **מדיניות החנינות לשנת ה-75 למדינת ישראל** תוארך בשנה כך שתחול עד לתום שנת ה-76 למדינת ישראל, ביום 1.5.2025. בשקילת בקשות חנינה אלה תינקט גישה מקילה ביחס לבקשות של נכי צה"ל, מערכת הביטחון ובכללם הלומי קרב ונפגעי פעולות איבה.

מאסרים

תישקל הקלה בעונשי מאסר, על דרך קיצור תקופת המאסר כך שהאסיר יובא במועד מוקדם יותר לפני ועדת שחרורים. זאת, לאסירים בעלי אחד או יותר מהמאפיינים המפורטים להלן, שריצו לפחות מחצית מתקופת מאסרם:

1. אסיר שהוא קרוב משפחה מדרגה ראשונה של מי שנפל או נרצח בפעולות האיבה או פעולות המלחמה, שאירעו בתקופה שמיום 7 באוקטובר 2023 ועד לתום מלחמת חרבות ברזל.
2. אסיר שהוא קרוב משפחה מדרגה ראשונה של חטוף או נעדר, או מי שהיה חטוף או נעדר והוחזר לישראל.
3. אסיר הסובל ממחלות מסכנות חיים.
4. אסיר עם לקויות או מוגבלויות קשות.
5. אסיר מעל גיל 65.
6. אסיר שילדיו הקטינים מטופלים על ידי מי שאינו הורה שלהם, בשל המאסר.

בית הנשיא
رئاسة الرئيس
OFFICE OF THE PRESIDENT

7. אסיר שעבר התעללות על ידי נפגע העבירה.

8. אסיר המרצה מאסר חלף קנס.

נוסף לאמור, יישקל מתן הקלה בעונש מאסר לאסיר המרצה מאסר ראשון של עד שלוש שנים וריצה לפחות שליש מתקופת מאסרו. בנוסף, יישקל מתן הקלה בעונש מאסר לאסיר שתרמו תרומה ייחודית ויוצאת דופן לביטחון המדינה.

לא תינתן חנינה לאסירים שהורשעו בעבירות בטחון, ובעבירות הנתונות לסמכות בית דין צבאי. ביחס לכל בקשה, יבדקו לצד מאפיינים אלו: חומרת העבירה ונסיבותיה, משך ריצוי המאסר, עבריינות חוזרת, מסוכנות, התנהגות בכלא, הבעת חרטה, תהליכי טיפול ושיקום, עמדת נפגעי העבירה במקרים המתאימים, האם יש פגיעה ייחודית, באסיר או במשפחתו כתוצאה ממלחמת חרבות ברזל ועוד. הכול כמקובל בטיפול בבקשות חנינה מסוג זה ובהתאם למדיניות הטיפול בבקשות חנינה המפורטת באתר בית הנשיא.

ככלל, יישקל מתן חנינה בדרך של קיצור תקופת המאסר. אם הנשיא יחליט על מתן חנינה, האסיר יהיה זכאי לעמוד בפני ועדת השחרורים במועד מוקדם יותר בהתאם למועד השחרור המקוצר, והוועדה תוכל לשקול לשחרר אותו כאסיר ברשיון, בשחרור על תנאי. לגבי אסירים עם לקויות קשות ייערך מהלך יזום מול גורמי רווחה בקהילה, כך שהחנינה תינתן אך בתנאי שיימצא מקום מתאים עבורם לטיפול ולשיקום.

מתווה החנינות המיוחד יחול על אסירים, שהחלו לרצות את מאסרם לפני יום העצמאות תשפ"ד (14.5.24) ושבקשות החנינה שלהם יוגשו עד ליום 1.5.2025.

המתווה המיוחד להקלה בקנסות

בנוסף לאמור, נבקש להזכיר כי **מתווה החנינה המיוחד** להקלה בקנסות במסגרת מלחמת חרבות ברזל עומד עדיין בתוקף, וניתן להגיש בקשות במסגרתו עד ליום 1.5.2025. בתוך מתווה זה גם המתווה להקלה בקנסות בגין עבירות תכנון ובנייה, בהתאם לתנאים שפורטו במתווה.

חשוב לדעת

- בשל הצורך באיסוף המידע הרלוונטי לבקשת החנינה וקבלת חוות דעת מהגורמים המוסמכים, הטיפול בבקשות חנינה, ככלל, הינו טיפול האורך זמן.

בית הנשיא
رئيسان الرئيس
OFFICE OF THE PRESIDENT

- על פי המדיניות הנהוגה, ככלל, ידון הנשיא בבקשת חנינה רק כאשר הסתיימו כל ההליכים המשפטיים בעניינו של הנדון.
- **הבקשות דלהלן אינן בסמכותו של הנשיא:** בקשה למחיקת רישום משטרתי פנימי, בקשת חנינה הנוגעת לענישה שהוטלה על ידי בית משפט צבאי מכוח צו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009 (הרשימה אינה ממצה).
- על פי חוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001, נפגעי עבירות מין או אלימות, וכן נפגעי עבירות גרם מוות ברשלנות והפקרה בתאונת דרכים, זכאים לכך שתינתן להם הזדמנות להביע את עמדתם בכתב, בטרם תתקבל החלטת נשיא המדינה בבקשת חנינה, ניתן להביע עמדה באמצעות מחלקת החנינות במשרד המשפטים. פרטים נוספים בנושא מצורפים בקישור מטה:
<http://www.justice.gov.il/units/pardons/Pages/default.aspx>

מדריך להגשת בקשה חנינה

לאן ואיך לשלוח את הבקשה?

את בקשת החנינה יש לשלוח אל נשיא המדינה באחת מהדרכים הבאות:

1. בטופס מקוון:

<https://forms.gov.il/globaldata/getsequence/getHtmlForm.aspx?formtype=HNI1@justice.gov.il>

2. באמצעות דוא"ל בכתובת: Haninot@president.gov.il:

3. בדואר לכתובת: רח' הנשיא 3, ירושלים, מיקוד 9218801

4. בפקסימיליה למספר: 02-5887227

עורכי דין מתבקשים לשלוח את הבקשה באמצעות טופס מקוון בלבד.

מי רשאי להגיש בקשה לחנינה?

על בקשות החנינה להיות מוגשות על ידי הנידון או בא כוחו, או באמצעות בן משפחה מדרגה ראשונה (לא יפתח טיפול בבקשות המוגשת על ידי גורם אחר). במידה שבקשת החנינה מוגשת על ידי בן משפחה מדרגה ראשונה יציין המבקש בכתב, כי הבקשה מוגשת בידיעתו ובהסכמתו של הנידון. במידה שבקשת החנינה מוגשת על ידי בא כוחו של הנידון, יצרף בא כוח הנידון ייפוי כוח לבקשה.

מה צריכה לכלול בקשת החנינה?

הדרך הקלה והמומלצת להגשת בקשה היא באמצעות הטופס המקוון, בו ישנה הדרכה לגבי הפרטים הנדרשים והמסמכים שמומלץ לצרף לבקשת החנינה.

לבקשה שתוגש בדרכים אחרות (דוא"ל, דואר, פקס) יש לצרף מסמכים אלו:

- פרטים אישיים (שם מלא, שם האב, מספר ת"ז, כתובת, טלפון, דוא"ל).
- פרטים אודות העבירה ואודות החלטות בית משפט.

בית הנשיא
رئاسة الرئيس
OFFICE OF THE PRESIDENT

- מועד תחילת ריצוי העונש לגביו מבוקשת החנינה (בבקשות המתייחסות למאסרים).
- נימוקי הבקשה כגון: נסיבות ביצוע העבירה, נסיבות אישיות ומשפחתיות מיוחדות ונסיבות חדשות מאז ניתן גזר הדין, תהליכי טיפול ושיקום, טעמים רפואיים, טעמים סוציאליים, טעמים כלכליים.
- כל מסמך המבסס את טיעוני הבקשה.

ניתן לעיין במדריך להגשת בקשות חנינה באתר בית הנשיא בכתובת:

<http://www.president.gov.il/About/Departments/Pages/AmnestyApplications.aspx>

לביורורים ניתן ליצור קשר עם הלשכה המשפטית בבית הנשיא בימים א'-ה', בין השעות 9:00–11:00
בטלפון: 02-6707211

כל האמור נכתב בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד ומתייחס לזכר ולנקבה במידה שווה.